

Υπόθεση C-17/22

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

7 Ιανουαρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Amtsgericht München (Γερμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

21 Δεκεμβρίου 2021

Ενάγουσα:

HTB Neunte Immobilien Portfolio geschlossene Investment UG & Co. KG

Εναγομένη:

Müller Rechtsanwaltsgesellschaft mbH

[παραλειπόμενα]

Amtsgericht München (ειρηνοδείο Μονάχου, Γερμανία)

[παραλειπόμενα]

Επί της διαφοράς

HTB Neunte Immobilien Portfolio geschlossene Investment UG & Co. KG,
[παραλειπόμενα] 28217 Βρέμη – ενάγουσα -

[παραλειπόμενα]

κατά

Müller Rechtsanwaltsgesellschaft mbH, [παραλειπόμενα] 80687 Μόναχο –
εναγομένης -

[παραλειπόμενα]

με αντικείμενο την πρόσβαση σε δεδομένα

Υποβάλλεται στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως υποβάλλεται ταυτόχρονα και στο πλαίσιο άλλης εκκρεμούσας ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου διαδικασίας με πανομοιότυπη, πλην του εισαγωγικού τμήματος του δικογράφου, διατύπωση [παραλειπόμενα]. Κατόπιν υποβολής της αίτησης προδικαστικής αποφάσεως, η διαδικασία αναστέλλεται έως ότου αποφανθεί το Δικαστήριο. Στις 21 Δεκεμβρίου 2021, υποβάλλεται

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο υποβάλλονται τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων [κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου]:

1.α. Προκύπτει από την ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχεία β' και στ', του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων ότι αρκεί απλώς και μόνον η συμμετοχή εταίρου σε προσωπική εταιρία ανοιχτή στο κοινό –στην οποία δεν έχει προσωπική αλλά μόνον περιορισμένη ευθύνη ούτε είναι διαχειριστής αυτής– προκειμένου να γίνει δεκτή η ύπαρξη «εννόμου συμφέροντος» για την παροχή πρόσβασης σε δεδομένα που αφορούν τους λοιπούς εταίρους που μετέχουν έμμεσα μέσω καταπιστευτικού διαχειριστή, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων επικοινωνίας τους και του ποσοστού συμμετοχής τους στην εν λόγω εταιρία, και να συναχθεί από την εταιρική σύμβαση η ύπαρξη αντίστοιχης συμβατικής υποχρέωσης,

1.β. ή μήπως, υπό τις συνθήκες αυτές, το έννομο συμφέρον περιορίζεται στην παροχή πρόσβασης από την εταιρία σε δεδομένα έμμεσα συμμετεχόντων εταίρων οι οποίοι δεν έχουν περιορισμένη ευθύνη αλλά κατέχουν ένα ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής το οποίο καθιστά τουλάχιστον πιθανή την άσκηση επιρροής στην εξέλιξη της εταιρίας;

2.α. Αρκεί η πρόθεση επικοινωνίας με σκοπό τη γνωριμία, την ανταλλαγή απόψεων ή τη διαπραγμάτευση για την εξαγορά εταιρικών μεριδίων προκειμένου να μην υπάρξει υπέρβαση των ορίων που ενέχει η καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στην περίπτωση που το δικαίωμα αυτό δεν υπόκειται σε περιορισμούς (1α) ή προκειμένου να χωρήσει εξαίρεση από τον περιορισμό του δικαιώματος πρόσβασης (1β),

2.β. ή μήπως μπορεί να θεωρηθεί ότι υπάρχει δικαίωμα πρόσβασης μόνον όταν η κοινοποίηση των δεδομένων ζητείται με τη ρητή πρόθεση να υπάρξει επικοινωνία με άλλους εταίρους με σκοπό τον συντονισμό τους για συγκεκριμένους λόγους οι

οποίοι καθιστούν αναγκαία τη διαμόρφωση βούλησης στο πλαίσιο των αποφάσεων που λαμβάνουν οι εταίροι;

Σκεπτικό

A. Επί της κρινόμενης ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου διαφοράς:

Ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου εκκρεμούν δύο διαφορές στο πλαίσιο των οποίων ζητείται η πρόσβαση και, ως εκ τούτου, η κοινοποίηση δεδομένων. Οι ενάγουσες μετέχουν η καθεμία έμμεσα σε εταιρία επενδύσεων η οποία έχει τη μορφή ετερόρρυθμης εταιρίας και, συνεπώς, προσωπικής εταιρίας. Πρόκειται για εταιρίες ανοιχτές στο κοινό. Η συμμετοχή σε αυτές έχει τον χαρακτήρα επένδυσης κεφαλαίων. Σε μία από τις περιπτώσεις, μετέχουν, από άποψη τάξης μεγέθους, άμεσα και έμμεσα περίπου 1.800 ετερόρρυθμοι εταίροι.

Με την αγωγή ζητείται η κοινοποίηση των ονομάτων και των διευθύνσεων όλων των προσώπων τα οποία συνιστούν το κοινό που μετέχει στην εν λόγω εταιρία κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων και των στοιχείων επικοινωνίας όλων των ετερόρρυθμων εταίρων που μετέχουν έμμεσα μέσω καταπιστευτικών εταιριών συμμετοχών. Επομένως, ζητείται η κοινοποίηση των στοιχείων όλων όσων έχουν επενδύσει κεφάλαια στην εταιρία.

Οι ενάγουσες είναι οι ίδιες εταιρίες επενδύσεων. Οι εναγόμενες θεωρούν ότι με τα δεδομένα που ζητούν οι ενάγουσες δεν επιδιώκεται η προώθηση των σκοπών της εταιρίας, αλλά η εξυπηρέτηση των οικονομικών συμφερόντων των ίδιων των εναγουσών, είτε πρόκειται για τη διαφήμιση των επενδυτικών προϊόντων τους είτε για την πρόκληση ανησυχίας στους επενδυτές με στόχο την εξαγορά των μεριδίων τους κάτω από την αξία τους και την αποκομιδή κερδών από τη μεταπώληση των μεριδίων αυτών. Οι συμβάσεις συμμετοχής και οι καταπιστευτικές συμβάσεις περιέχουν διατάξεις με τις οποίες απαγορεύεται η γνωστοποίηση των δεδομένων σε άλλους συμμετέχοντες.

Οι ενάγουσες αρνούνται ότι έχουν τέτοια πρόθεση. Θεωρούν ότι είναι δικαίωμά τους να επικοινωνούν με τους λοιπούς εταίρους. Κατά την άποψή τους, συμβατικές απαγορεύσεις όσον αφορά τη γνωστοποίηση δεδομένων είναι ανίσχυρες. Οι ενάγουσες επιθυμούν να διεξάγουν διαπραγματεύσεις με τους λοιπούς ετερόρρυθμους εταίρους για την εξαγορά των μεριδίων τους και για να τους γνωρίσουν καλύτερα προκειμένου να ανταλλάξουν απόψεις. Η επιχειρηματολογία που διαλαμβάνεται στις αγωγές εστιάζει σε δύο αλληλοεπισχυόμενες πρακτικές για τη λήψη αποφάσεων που εφαρμόζονται από τα ανώτατα και ανώτερα γερμανικά πολιτικά δικαστήρια.

1. Οι ενάγουσες επικαλούνται τη νομολογία του Bundesgerichtshof (Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, Γερμανία, στο εξής: BGH) όσον αφορά το δικαίωμά τους να επικοινωνούν με τα λοιπά μέλη. Στην απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2019 – II ZR 263/18, το BGH (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο) εμμένει στη νομολογία του, σύμφωνα με την οποία «αναπόσπαστο στοιχείο του πυρήνα των δικαιωμάτων του εταίρου» στην προσωπική εταιρία

είναι να πληροφορείται τα ονόματα και τις διευθύνσεις των συνεταίρων του και επομένως να γνωρίζει τους αντισυμβαλλομένους του. Τούτο ισχύει και για τους ετερόρρυθμους εταίρους που μετέχουν έστω και έμμεσα. Η κατά τα ανωτέρω πληροφόρηση ως προς τους λοιπούς εταίρους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που μετέχουν έμμεσα, είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων του στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης που υφίσταται μεταξύ των εντολέων μιας εταιρίας ανοιχτής στο κοινό. Η γνωστοποίηση των δεδομένων στους εταίρους συγκαταλέγεται, συνεπώς, στις υποχρεώσεις της εταιρίας δυνάμει της συναφθείσας εταιρικής σύμβασης. Το αίτημα για πρόσβαση σε δεδομένα που υποβάλλεται από εταίρο προκειμένου να ενημερωθεί ως προς τους λοιπούς εταίρους περιορίζεται μόνον από την απαγόρευση της καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος σύμφωνα με το άρθρο 242 του Bürgerliches Gesetzbuch (γερμανικού αστικού κώδικα, στο εξής: BGB) και από την απαγόρευση παρενόχλησης που προβλέπεται στο άρθρο 226 του BGB.

Η απόφαση αυτή ακολουθεί τη νομολογία των ανώτατων δικαστηρίων που είχε ξεκινήσει να διαμορφώνεται πριν από την έκδοση του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων. Στο πλαίσιο της συλλογιστικής που ανέπτυξε το δικαστήριο, λήφθηκαν υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

Εν πάση περιπτώσει, η κατάχρηση δικαιώματος αποκλείεται όταν ένας επενδυτής επιδιώκει την επικοινωνία με άλλους επενδυτές προκειμένου να ανταλλάξει μαζί τους απόψεις σχετικά με προβλήματα που, κατά τη γνώμη του, υπάρχουν σε σχέση με την εταιρία και, εφόσον απαιτηθεί, να οργανώσει κοινότητα συμφερόντων μεταξύ των επενδυτών. Σε περίπτωση που επιδιώκονται σκοποί ξένοι προς την εταιρία, τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού και τη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων επαρκούν για την αντιμετώπιση της καταχρηστικής συμπεριφοράς. Δεν συντρέχει λόγος να απαγορεύεται η πρόσβαση απλώς και μόνον εξαιτίας ενός αφηρημένου κινδύνου κατάχρησης των δεδομένων. [Εκτιμήσεις του BGH (Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου), απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2013 – II ZR 134/11]. Θα πρέπει να επαφίεται στον εταίρο να αποφασίζει με ποιο μέσο και με ποιον τρόπο επιθυμεί να απευθυνθεί στους λοιπούς εταίρους. Ο εταίρος δεν μπορεί να στηρίζεται στη διοίκηση της εταιρείας προκειμένου η τελευταία να διαδραματίζει τον ρόλο διαμεσολαβητή προς τους άλλους εταίρους ούτε να υποχρεούται ο εταίρος να χρησιμοποιεί μέσα που παρέχονται και ελέγχονται από την εταιρία. Ομοίως, δεν θα πρέπει να υποδεικνύεται στον εταίρο, ως ηπιότερο μέσο, η σύγκληση διαδικτυακού φόρουμ σύμφωνα με το άρθρο 127a του Aktiengesetz (γερμανικού νόμου περί ανωνύμων εταιριών, εφεξής: AktG). [Εκτιμήσεις του BGH (Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου), απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2011 – II ZR 187/09 και απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2013 – II ZR 134/11].

Το δικαίωμα πρόσβασης δεν μπορεί επίσης να αποκλεισθεί συμβατικώς. Ο αποκλεισμός του δικαιώματος ενός εταίρου να γνωρίζει τους λοιπούς εταίρους θα καταργούσε στην πράξη ένα ουσιώδες δικαίωμά του, ήτοι το δικαίωμα σύγκλησης έκτακτης γενικής συνέλευσης των εταίρων, δεδομένου ότι η απαιτούμενη για τη συνέλευση απαρτία θα μπορούσε να επιτευχθεί από εταίρο με χαμηλό ποσοστό

συμμετοχής μόνο σε περίπτωση σύμπραξης του με άλλους εταίρους, γεγονός που προϋποθέτει κατ' ανάγκην ότι γνωρίζει τα ονόματα και τις διευθύνσεις τους. [Εκτιμήσεις του BGH (Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου), απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2009 – II ZR 264/08).

Σε μεγαλύτερη έκταση από ό,τι στην περίπτωση της εισηγμένης ανώνυμης εταιρίας όπου η εκ του νόμου υποχρέωση γνωστοποίησης ισχύει μόνο σε περίπτωση κατοχής άνω του 3 % των δικαιωμάτων ψήφου σύμφωνα με το άρθρο 33 του Wertpapierhandelsgesetz (γερμανικού νόμου περί αγοραπωλησίας κινητών αξιών, στο εξής: WpHG), ζητήματα, όπως το ποιος ελέγχει την εταιρεία, τίνος «φερέφωνο» είναι ο καταπιστευτικός διαχειριστής, αν, σε σχέση με άλλους συμμετέχοντες και με την ύπαρξη σύγχυσης συμφερόντων, έχει απαγορευθεί στον καταπιστευτικό διαχειριστή η άσκηση του δικαιώματος ψήφου, αν υφίσταται από άλλο συμμετέχοντα υποχρέωση πίστης παρόμοια με τη ρήτρα περί μη ανταγωνισμού και με ποιον τρόπο η σύνθεση της εταιρίας μεταβάλλεται ως προς τη δομή της με την πάροδο του χρόνου, θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν την αναγνώριση δικαιώματος πρόσβασης, μη δυναμένου να αποκλεισθεί, υπέρ όλων των συμμετεχόντων ακόμη και στην περίπτωση της ανοιχτής στο κοινό εταιρίας. [Εκτιμήσεις του BGH (Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου), απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2013 – II ZR 134/11]

Το BGH έκρινε ότι δεν υπήρχε υποχρέωση παραπομπής του ζητήματος αυτού στο Δικαστήριο. Το ότι πρέπει να αναγνωρίζεται υπέρ του εταίρου δικαίωμα πρόσβασης που να μην μπορεί να περιορισθεί συμβατικώς, κατά του οποίου μπορεί να αντιταχθεί μόνον η κατάχρηση δικαιώματος, είναι τόσο πρόδηλο στο πλαίσιο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, ώστε να μην υπάρχουν περιθώρια εύλογης αμφιβολίας. Το γεγονός ότι η κοινοποίηση δεδομένων όλων των εταίρων από την εταιρία σε έναν από αυτούς δικαιολογείται επίσης από τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων προκύπτει προδήλως από την αιτιολογική σκέψη 48 του κανονισμού αυτού, δεδομένου ότι στην αιτιολογική σκέψη αυτή η επεξεργασία δεδομένων «ακόμη και εντός του ομίλου επιχειρήσεων» αναφέρεται ως πιθανό έννομο συμφέρον. Το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο) συνοψίζει συναφώς ότι, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 48, η κοινοποίηση δεδομένων εντός του ομίλου επιχειρήσεων, προκειμένου να είναι νόμιμη, πρέπει να επικεντρώνεται σε «εσωτερικούς διοικητικούς σκοπούς», εξομοιώνοντας συνεπώς, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την ερμηνεία, την κοινοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όλων των εταίρων σε εταίρο με τη διαβίβαση από μια επιχείρηση σε άλλη εξαρτώμενη ή κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση και, ταυτόχρονα, με εσωτερικό διοικητικό σκοπό.

2. Με τον περαιτέρω αγωγικό ισχυρισμό ότι πρόθεσή τους είναι να διεξάγουν διαπραγματεύσεις με τους λοιπούς ετερόρρυθμους εταίρους για την εξαγορά των μεριδίων τους, οι ενάγουσες, στη συνέχεια, παραπέμπουν στη νομολογία ως προς το ζήτημα του τι συνιστά ήδη/κατ' αρχάς κατάχρηση δικαιώματος στην περίπτωση που αυτή αποτελεί τον μόνο περιορισμό του δικαιώματος πρόσβασης. Κρίσιμες, συναφώς, είναι περαιτέρω αποφάσεις, εν προκειμένω αποφάσεις ανώτερων περιφερειακών δικαστηρίων, και ειδικότερα, η απόφαση της

16ης Ιανουαρίου 2019 - υπόθεση 7 U 342/18 του Oberlandesgericht München (ανώτερου περιφερειακού δικαστηρίου του Μονάχου, Γερμανία).

Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, το δικαίωμα του εταίρου περιλαμβάνει επίσης τη δυνατότητα ενίσχυσης της θέσης του με την απόκτηση περαιτέρω συμμετοχών. Σε κάθε εντολέα είναι σαφές ότι η εταιρία επενδύσεων θα χρησιμοποιήσει τα δεδομένα του για την εκτέλεση της εταιρικής σύμβασης. Αντικείμενο της εταιρικής σύμβασης είναι κυρίως η άσκηση των δικαιωμάτων των εταίρων, ιδίως, μεταξύ άλλων, μέσω της αμοιβαίας ανταλλαγής, της άσκησης ελέγχου και, ενδεχομένως, της σύμπραξης των εταίρων και της ενίσχυσης της θέσης τους. Τούτο περιλαμβάνει επίσης τη δυνατότητα άσκησης επιρροής στην εταιρία, ενδεχομένως, μέσω της εξαγοράς εταιρικών μεριδίων. Μη νόμιμη άσκηση δικαιώματος υφίσταται μόνο στην περίπτωση που, από καμία άποψη, δεν υπάρχει σχέση με την ιδιότητα του εταίρου και τον συμβατικό δεσμό με τους λοιπούς εταίρους. Η πρόσβαση σε δεδομένα δεν επιτρέπεται μόνον εφόσον δεν υπάρχει εύλογο συμφέρον για τη γνωστοποίησή τους, για παράδειγμα όταν διαπιστώνεται ότι επιδιώκεται σκοπός ξένος προς την εταιρία. Ωστόσο, το συμφέρον για την εξαγορά εταιρικών μεριδίων τρίτων κρίνεται εύλογο.

Ως εκ τούτου, το Oberlandesgericht (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο) δέχεται εμμέσως πλην σαφώς ότι η αφηρημένη προσδοκία κάθε εταίρου, ότι τα δεδομένα του είναι αναγκαία και θα χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση της εταιρικής σύμβασης, περιλαμβάνει επίσης το ότι η ετερόρρυθμη εταιρία επιτρέπεται να διαβιβάζει δεδομένα σε οποιονδήποτε άλλο εταίρο, απλώς και μόνον επειδή ο τελευταίος έχει εκφράσει ενδιαφέρον για την αγορά εταιρικών μεριδίων. Το εύλογο συμφέρον των λοιπών εταίρων για τη μη γνωστοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν δεν λαμβάνονται υπόψη από το Oberlandesgericht (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο). Επιπλέον, από την απόφαση του ανώτερου περιφερειακού δικαστηρίου προκύπτει ότι ακόμη και μελλοντικά δικαιώματα ψήφου από ενδεχόμενη αύξηση της συμμετοχής εταίρου θα συνιστούσαν έννομο συμφέρον για την πρόσβαση σε δεδομένα, συμφέρον το οποίο υπάρχει ήδη στη συγκεκριμένη συμβατική σχέση.

B. [παραλείπόμενα] Η λυσιτέλεια των απαντήσεων επί των υποβληθέντων ερωτημάτων [παραλείπόμενα]:

Συνεπεία της εθνικής νομολογίας, μια τυπική και πρακτικά αναπόδευκτη επίκληση συμφέροντος, ότι για παράδειγμα κάποιος προτίθεται να αγοράσει τη συμμετοχή άλλων, θα αρκούσε προκειμένου να μπορεί να ζητηθεί πλήρης πρόσβαση σε δεδομένα όλων των ετερόρρυθμων εταίρων, ακόμη και των έμμεσα συμμετεχόντων, συμπεριλαμβανομένων των διευθύνσεων και των ποσοστών συμμετοχής τους. Δεδομένου ότι κατάχρηση δικαιώματος μπορεί να υφίσταται μόνον όταν δεν υπάρχει, από καμία άποψη, σχέση με την εταιρική ιδιότητα, ακόμη και οι αφηρημένοι αλλά υπαρκτοί και μη αμιγώς θεωρητικοί κίνδυνοι επιδίωξης σκοπών ξένων προς την εταιρία καθίστανται άνευ σημασίας, για τον λόγο ότι, με τη γνωστοποίηση των δεδομένων, δεν αποκλείεται να υπάρξει τουλάχιστον προώθηση της συνεργασίας με τους άλλους εταίρους. Μετά την

κοινοποίηση των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν διαθέτει πλέον δυνατότητες διασφάλισης προκειμένου να ελέγξει τη χρήση των δεδομένων από τις ενάγουσες. Εν κατακλείδι, τα κοινοποιούμενα δεδομένα των ετερόρρυθμων εταίρων, έστω και αν αυτοί μετέχουν μόνον έμμεσα στην ανοιχτή στο κοινό εταιρία, από τη δημοσιοποίησή τους παύουν να απολαύουν προστασίας.

Βεβαίως, τούτο μπορεί να είναι αποτέλεσμα ερμηνείας, για παράδειγμα όταν υπερισχύουν οι αρχές του εμπορικού δικαίου για τη συμμετοχή σε μια επιχείρηση υπό την έννοια της κοινότητας εταίρων, οπότε οποιοσδήποτε μετέχει προσωπικά στην επιχείρηση, ακόμη και αν έχει περιορισμένη ευθύνη, πρέπει να αντιμετωπίζεται ως επιχειρηματίας. Το αιτούν δικαστήριο δεν θεωρεί ότι αυτό είναι τόσο προφανές στην περίπτωση των ετερόρρυθμων εταίρων μιας εταιρίας ανοιχτής στο κοινό, οι οποίοι ευθύνονται σε περιορισμένο βαθμό και συχνά επίσης με ένα διαχειρίσιμο ποσό κεφαλαίου, ώστε η ερμηνεία από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που καλείται να αποφανθεί επ' αυτού να είναι σε τέτοιο βαθμό σαφής που να μην χρειάζεται καν να ζητηθεί.

Ως εκ τούτου, τα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα είναι κρίσιμα για την επίλυση της διαφοράς, δεδομένου ότι, στο πλαίσιο της επίμαχης διαδικασίας, προβλήθηκε απλώς ο ισχυρισμός ότι υπήρχε πρόθεση εξαγοράς εταιρικών μεριδίων τρίτων. Αν τούτο αρκεί, η αγωγή πρέπει να γίνει δεκτή. Αν τούτο δεν αρκεί και ισχύουν όσα έχουν υποστηριχθεί, η αγωγή θα πρέπει να απορριφθεί. Σε περίπτωση που η αγωγή γίνει δεκτή, το δικαστήριο θα αποφανθεί επίσης σε τελευταίο βαθμό, δεδομένου ότι η βλάβη από την πλευρά της εναγομένης θα περιορισθεί στη δαπάνη για την παροχή των πληροφοριών, η δαπάνη δε αυτή υπολείπεται από οικονομικής απόψεως του κατώτατου ορίου που προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία για την άσκηση εφέσεως.

Γ. Εκτιμήσεις του αιτούντος δικαστηρίου σχετικά με την απάντηση στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα:

1.α. Το αιτούν δικαστήριο θεωρεί επίσης ότι η συμβατική ρήτρα περί αποκλεισμού της παροχής πρόσβασης σε δεδομένα είναι άκυρη, όχι όμως υπό το πρίσμα της αρχής του μη αποκλεισμού αλλά λόγω της μη εφαρμογής της ως γενικού όρου συναλλαγών από την άποψη ενός σε μεγάλο βαθμό και, ως εκ τούτου, δυσανάλογου και, συνεπώς, ανίσχυρου περιορισμού των δικαιωμάτων.

1.β. Το ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο περιορίζεται στις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού δικαίου σχετικά με την πρόσβαση σε δεδομένα που αφορούν τους έμμεσους εταίρους. Σύμφωνα με τη γερμανική νομοθεσία, οι άμεσοι ετερόρρυθμοι εταίροι πρέπει βάσει νόμου να εγγράφονται στο εμπορικό μητρώο με το επώνυμο, το όνομα, την ημερομηνία γέννησης και τον τόπο κατοικίας τους και, συνεπώς, να δημοσιοποιούν τα στοιχεία τους. Όποιος συμμετέχει σε μια επιχείρηση κατ' αυτόν τον τρόπο πρέπει να αναμένει τη δημοσιοποίηση αυτή.

2. Σε αντίθεση με τα προεκτεθέντα, σε περίπτωση συμμετοχής μέσω καταπιστευτικού διαχειριστή, δεν είναι προφανές σε αυτόν που συμμετέχει ότι τα

στοιχεία αυτά πρέπει υποχρεωτικώς να δημοσιοποιούνται, διότι με τη δημοσιοποίηση αυτή θα αποκαλύπτονταν βασικοί τομείς της εταιρικής σχέσης. Ωστόσο, δεν είναι προφανές ότι επιβάλλεται εξομοίωση προς τους άμεσους ετερόρρυθμους εταίρους:

2.α. Οι επίμαχες συμβάσεις εγγυημένης επένδυσης ή καταπιστευτικές συμβάσεις –ακόμη και αν είναι ανίσχυρες συναφώς– προβλέπουν ότι δεν επιτρέπεται γνωστοποίηση των δεδομένων σε άλλους συμμετέχοντες και, επομένως, εκφράζουν, τουλάχιστον, μια κατ' αρχήν προσδοκία των εταίρων.

2.β. Εκ του νόμου δεν υφίσταται υποχρέωση δημοσιοποίησης των ονομάτων των συμμετεχόντων σε καταπίστευμα το οποίο δεν έχει μετατραπεί σε εμπορική εταιρεία.

2.γ. Είναι αληθές ότι το Amtsgericht (ειρηνοδικείο) συμπεριζέται τις βασικές παραδοχές των ανώτερων δικαστηρίων και συγκεκριμένα ότι, στην περίπτωση προσωπικής εταιρίας, είναι σαφές στους εταίρους ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν αποθηκεύονται από την εταιρία και, εφόσον είναι «αντικειμενικά εύλογο» για την εκπλήρωση συμβατικών ή νόμιμων υποχρεώσεων, επιτρέπεται επίσης να κοινοποιούνται. Στην περίπτωση αυτή, είναι επίσης προφανές ότι, όταν υφίσταται υποχρέωση, είναι αντικειμενικά εύλογο να τηρηθεί.

Ωστόσο, το μόνο καθοριστικό στοιχείο για να γίνει δεκτή η ύπαρξη υποχρέωσης δεν είναι το κατά πόσον το αίτημα του εταίρου που ζητεί την πρόσβαση στα δεδομένα είναι αντικειμενικά εύλογο, αλλά και το πώς πρέπει να ερμηνευθεί η σύμβαση, έτσι ώστε στο αίτημα αυτό να αντιτάσσεται το συμφέρον των λοιπών εταίρων να τους επιτραπεί, κατ' αρχάς τουλάχιστον, να διατηρήσουν απόρρητα τα δεδομένα τους και να μην τα δουν να κοινοποιούνται σε περίπτωση εύλογων αντίθετων συμφερόντων. Σε σχέση με το ευρωπαϊκό δίκαιο, η προστασία των δεδομένων αποτελεί τον κανόνα και η εξαίρεση πρέπει να δικαιολογείται επαρκώς, χωρίς ωστόσο να αρκεί η απλή διαπίστωση του συμφέροντος. Κατά το αιτούν δικαστήριο, το συμφέρον αυτό πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να σχετίζεται με τον λόγο για τον οποίο ο εκάστοτε εταίρος έχει δημοσιοποιήσει τα στοιχεία του, δηλαδή με την εξέλιξη της εταιρίας.

2.δ. Εν συνεχεία, το αιτούν δικαστήριο συμπεριζέται τις κατευθύνσεις της παρατεθείσας νομολογίας, σύμφωνα με τις οποίες ο εταίρος δικαιούται αυτομάτως να γνωρίζει και ως εκ τούτου, επίσης χωρίς περιορισμό, ποιος ασκεί πραγματική επιρροή στην εταιρεία στην οποία συμμετέχει και ο ίδιος αναλαμβάνοντας επιχειρηματικό κίνδυνο. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο θεωρεί αμφίβολο αν το γεγονός αυτό δύναται να δημιουργήσει υποχρέωση δημοσιοποίησης των στοιχείων όλων των ετερόρρυθμων εταίρων που συμμετέχουν έμμεσα.

(1) Είναι προφανές ότι η πλειονότητα των ετερόρρυθμων εταίρων μιας ανοιχτής στο κοινό ετερόρρυθμης εταιρίας μετέχει σε βαθμό που δεν μπορεί να αναμένεται

ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος δύναται, αποκλειστικά με τη συμμετοχή του, να ασκήσει οποιαδήποτε επιρροή στην εξέλιξη της εταιρίας. Αντιθέτως, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι το γεγονός της συμμετοχής εταίρου σε προσωπική εταιρία και, ως εκ τούτου, της προσωπικής σχέσης του με αυτή δεν αρκεί από μόνο του προκειμένου να του αναγνωρισθεί δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα. Ειδικότερα, εκτιμάται ότι δεν αρκεί το γεγονός ότι το στοιχείο του προσωπικού συνδέσμου στις ανοιχτές στο κοινό ετερόρρυθμες εταιρίες, οι οποίες είναι ή ήταν ανοικτές σε κάθε κύκλο επενδυτών, έχει υποχωρήσει σε μεγάλο βαθμό αλλά ότι πρόκειται απλώς για μια μορφή συμμετοχής στην αγορά κεφαλαίων παρόμοια με την μετοχή, όπου όποιος δεν κατέχει σημαντικό ποσοστό συμμετοχής δεν μπορεί να αναμένει ότι το όνομα και η διεύθυνσή του θα κοινοποιηθούν από το πρόσωπο που τηρεί το μητρώο μετόχων και μετοχών στους λοιπούς μετόχους.

Συναφώς, η συμπληρωματική ερμηνεία της σύμβασης θα μπορούσε να παράσχει επίσης ένα φάσμα δυνατοτήτων για την προστασία του «μικρού» επενδυτή, έτσι ώστε και ο ίδιος να μπορεί στη συνέχεια να επιτύχει την αναγκαία συλλογική άσκηση συμφερόντων, όπως το δικαίωμα να προωθεί στους λοιπούς επενδυτές ανακοινώσεις του «μικρού» επενδυτή σχετικά με την εταιρία –η οποία υποχρεούται με τη σειρά της έναντι του εταίρου της να τηρεί σύννομη συμπεριφορά– ή ένα φόρουμ ανταλλαγής απόψεων παρεχόμενο από την εταιρία, όμοιο με εκείνο του άρθρου 127a του Aktiengesetz (γερμανικού νόμου περί ανωνύμων εταιριών).

(2) Οι αποφάσεις των ανώτερων δικαστηρίων είναι επίσης κρίσιμες στο μέτρο που καθορίζουν μια σαφή σχέση κανόνα-εξαιρέσης. Τούτο ανταποκρίνεται στο γεγονός ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας σε μια ανοιχτή στο κοινό εταιρία δεν μπορεί ευλόγως να σταθμίσει, ατομικά και χωριστά, για καθέναν από τους 1.800 εταίρους αν πρέπει ή όχι να καταστήσει διαθέσιμη την πρόσβαση σε δεδομένα που τους αφορούν αλλά πρέπει να βασίζεται σε λειτουργικά κριτήρια που καθορίζουν *in abstracto* το εύρος της πρόσβασης. Συναφώς, φαίνεται να είναι αναγκαίο ένα γενικό και, ως εκ τούτου, τυπικό κριτήριο ως προς το σχετικά με ποιον, εν πάση περιπτώσει, υπάρχει κατά κανόνα υποχρέωση κοινοποίησης προκειμένου να καθίσταται δυνατή, κατά τρόπο αρκούντως ασφαλή από νομική άποψη, η επίλυση τέτοιων διαφορών όχι μόνο από το δικαστήριο αλλά και από τους υπευθύνους προστασίας δεδομένων.

Η μέχρι σήμερα νομολογία χαρακτηρίζεται από μεγάλο βαθμό ευελιξίας, δεδομένου ότι η εταιρία επενδύσεων θα πρέπει να συμμορφώνεται ουσιαστικά σχεδόν με όλα τα αιτήματα παροχής πρόσβασης από εταίρο.

Αντιθέτως, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι είναι εύλογο να ορισθεί ρητά ένα ποσοστό παρόμοιο με εκείνο κατά το οποίο οι εισηγμένες στο χρηματιστήριο ανώνυμες εταιρίες έχουν υποχρέωση γνωστοποίησης, δεδομένου ότι πέραν του ποσοστού αυτού θεωρείται σημαντική, και από τυπικής απόψεως, η επιρροή στην εταιρία, ποσοστό το οποίο έχει καθορισθεί με το άρθρο 33 του Wertpapierhandelsgesetz (γερμανικού νόμου περί αγοραπωλησίας κινητών αξιών) σε 3 %. Είναι αληθές ότι η κατ' αναλογίαν εφαρμογή του νόμου αυτού δεν γίνεται

έως σήμερα δεκτή από το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο). Ωστόσο, οι ευρωπαϊκές απαιτήσεις θα επέτρεπαν τουλάχιστον να εξετασθεί εκ νέου η δυνατότητα της κατ' αναλογίαν εφαρμογής.

2.ε. Εν πάση περιπτώσει, το δικαστήριο θεωρεί εσφαλμένη την άποψη ότι απλώς οι τυπικές δηλώσεις περί «ενδιαφέροντος για γνωριμία» ή «ενδιαφέροντος για εξαγορά» αρκούν για τη γνωστοποίηση δεδομένων χωρίς να συνιστούν κατάχρηση δικαιώματος.

(1.) Κατά το αιτούν δικαστήριο, το γεγονός ότι το ενδιαφέρον για εξαγορά αρκεί για να θεμελιώσει δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα φαίνεται να αντιβαίνει στη σύμβαση και στα πραγματικά περιστατικά: Κανείς δεν έχει δικαίωμα να πληροφορείται ονόματα και διευθύνσεις απευθείας από τρίτον, στον οποίο έχει ανατεθεί η τήρησή τους, προκειμένου να διεξάγει με τα υποκείμενα των δεδομένων διαπραγματεύσεις για τη σύναψη σύμβασης στο μέλλον. Αντιθέτως, μια τέτοια επιχειρηματολογία στερείται, αυτή καθεαυτήν, συνοχής αν μελλοντικές νομικές καταστάσεις, οι οποίες εξαρτώνται από τη βούληση τρίτων και, συνεπώς, εκφεύγουν οποιουδήποτε ελέγχου, πρόκειται να θεμελιώσουν εκ των προτέρων δικαιώματα πρόσβασης σε δεδομένα. Η πρόταση για τη σύναψη συναλλαγής δεν δικαιολογεί τη γνωστοποίηση δεδομένων του αντισυμβαλλομένου χωρίς τη συγκατάθεσή του.

Γενικότερα, η άποψη ότι οποιαδήποτε πιθανή αιτιολόγηση αρκεί για να αποκλεισθεί η κατάχρηση δικαιώματος θεωρείται ότι είναι ανεπαρκής όσον αφορά τη διασφάλιση της προστασίας των δεδομένων σε επίπεδο ευρωπαϊκού δικαίου. Κατά το αιτούν δικαστήριο, προστασία δεδομένων σημαίνει επίσης πρόληψη των αφηρημένων κινδύνων, γεγονός το οποίο, στη συνέχεια, πρέπει να ασκεί επιρροή στην ερμηνεία του τι συνιστά κατάχρηση δικαιώματος. Κατά συνέπεια, η επίκληση δικαιώματος που δεν εμφανίζει έναν ελάχιστο βαθμό αυτοδέσμευσης ή/και αληθοφάνειας ως προς το περιεχόμενό της πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να χαρακτηρίζεται ως κατάχρηση δικαιώματος.

(2.) Ομοίως, η «γνωριμία» δεν συνιστά σοβαρό λόγο σε σχέση με αυτό που αναμένεται από εκείνους οι οποίοι, ως κοινό, έχουν εμπιστευθεί τα δεδομένα τους στο πλαίσιο μιας οικονομικής συμμετοχής. Κανείς δεν παρέχει τη συγκατάθεσή του προκειμένου να τον προσεγγίζουν για γνωριμία όταν πραγματοποιεί επενδύσεις κεφαλαίων.

(3.) Αντιθέτως, κρίνεται λογικό και επιβεβλημένο ότι τα αιτήματα πρέπει να είναι συγκεκριμένα, να προσδιορίζονται επακριβώς και να συνδέονται άμεσα με την πορεία των υποθέσεων της εταιρίας. Με τον τρόπο αυτό τυποποιείται ο σκοπός της κοινοποίησης των δεδομένων και η εταιρία έχει έτσι τη δυνατότητα να αναφέρεται στον σκοπό της κοινοποίησης σε περιπτώσεις καταγγελιών σχετικά με τη γνωστοποίηση δεδομένων και, στην περίπτωση που περιέλθει σε γνώση της –για παράδειγμα, μέσω καταγγελιών από άλλους εταίρους– ότι τα δεδομένα χρησιμοποιούνται για σκοπούς διαφορετικούς από τους δηλωθέντες, να

ενεργοποιεί τους μηχανισμούς επιβολής κυρώσεων που προβλέπει η νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων.

3. Εν κατακλείδι, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι είναι εύλογο ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, στην περίπτωση της ανοιχτής στο κοινό εταιρίας, απεριόριστο δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα παρέχεται κατ' αρχάς μόνον όταν επιτυγχάνεται ορισμένο ποσοστό συμμετοχής και, κατά τα λοιπά, η μόνη υποχρέωση που επιβάλλεται στην εταιρία είναι να κοινοποιεί τις ανακοινώσεις εταίρου στους λοιπούς άμεσους και έμμεσους εταίρους·

επιπλέον δε, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι είναι εύλογο ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η απλή «γνωριμία» και το ενδιαφέρον για την εξαγορά εταιρικών μεριδίων δεν αποτελούν σοβαρούς λόγους και, επομένως, δεν μπορούν να θεμελιώσουν δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα, κάθε δε αίτημα παροχής πρόσβασης πρέπει να προσδιορίζει επακριβώς τον σχετικό με την εταιρία λόγο για τον οποίο ζητείται η πρόσβαση.

Δ. Επί του παραδεκτού των προδικαστικών ερωτημάτων:

Τα ερωτήματα που τίθενται αποσκοπούν [παραλειπόμενα] στο να δοθεί απάντηση σχετικά με το ποια στοιχεία είναι κρίσιμα κατά τη [παραλειπόμενα] στάθμιση που προβλέπεται από τον νόμο, επομένως, σχετικά με ζήτημα που κατά τη στάθμιση φαίνεται να είναι σημαντικό και, ως εκ τούτου, να «χρήζει εξέτασης». Το ίδιο ισχύει και για τα ερωτήματα ως προς τα στοιχεία που σχετίζονται με τα εγγενή όρια του «εννόμου συμφέροντος». Τα ερωτήματα που τίθενται σχετικά με τις νομικές δομές του ευρωπαϊκού δικαίου καθιστούν σκόπιμη την υποβολή αίτησης προδικαστικής αποφάσεως ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

[παραλειπόμενα]